

Perusopetuksen toteutuneet käyttö- ja yksikkökustannukset sekä ennusteet 2015-2030

Toteutuneen ja ennakoitun tulevan
kehityksen taloudellisia vaikutuksia

Keskeisiä käsitteitä, määritelmiä ja luokituksia

- Kuntien oman perusopetuksen käyttökustannukset sisältäen toiminta- ja vyörytyserämenot sekä poistot ja arvonalentumiset.
  - Ei sisällä muille kunnille maksettavia kotikuntien maksuosuuksia eikä sairaalaopetuksen kustannuksia.
  - Perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan kustannukset eivät sisälly laskelmiin.
- Reaaliset kustannukset on laskettu vuoden 2022 tasossa Tilastokeskuksen opetustoimen hintaindeksillä.
- Oppilasmäärä on kunnan oman perusopetuksen tilastovuoden ja sitä edeltävän vuoden keskiarvo (20.9. läpileikkaustiedot).
- Investointimenoina: Perusopetus; ”Investointimenot: Muiden rakennusten uushankinta” ja ”Muut rakennukset, korjausinvestointi”
- **Opetustunnit** = Perusopetuksessa annettujen opetustuntien lukumäärä tilastovuoden 2022 (=kalenterivuoden) aikana. Opetustunneiksi luetaan 45–60 minuuttia kestävä kontaktiopetustapahtuma (alle 45 minuuttia kestävät opetustapahtumat yhdistellään 45 minuutin mittaisiksi opetustunneiksi)
  - Sisältää myös: tukiopeus, erityisopetus (osa-aikainen ja luokkamuotoinen), luokanvalvojan tunnit, oppilaanohjaajan työjärjestyksen mukaan pitämät luokkatunnit sekä maahanmuuttotaustaisten perusopetukseen valmistavan opetuksen, perusopetuksen yhteydessä annettavaa tutkintokoulutukseen valmentavaa koulututusta.
- **Taajama-aste:** Taajama on alue, jossa asukkaita on vähintään 200 ja rakennusten etäisyydet ovat pääasiallisesti korkeintaan 200 metriä. Taajama-aste on taajamassa asuvan väestön osuus.
- Lähteenä Tilastokeskuksen ja Valtiokonttorin Opetushallitukselle keräämät talous- ja oppilasmäärätiedot.

Määritelmiä ja luokituksia; Toiminnoittaiset menot

Toiminnoittaisten menojen yhdistelmäluokat

- Opetus
- Kiinteistökustannukset
  - Kiinteistöjen ylläpito
  - Sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset
- Kuljetus
- Muut menot
  - Ruokailu
  - Muu oppilashuolto
  - Sisäinen hallinto
  - Vammaisopetus
  - Poistot

Toiminnoittaisten menojen kustannuseriä:

- Opetus
  - Opetukseen ja siihen välittömästi liittyvän toiminnan kustannukset, kuten opettajien palkat, opetusmateriaalit ym. Rehtoreiden palkasta opetuksen osuus.
- Kiinteistökustannukset
  - Kiinteistöjen ylläpidon kustannuksiksi lasketaan koulujen fyysisen ympäristön lisäksi kiinteistöjä välittömästi palvelevan tontin ja kadun kunnossapidosta ja huollosta aiheutuneet kustannukset.
  - Sisäiseen vuokraan sisältyvät suunnitelman mukaiset poistot, laskennalliset poistot ja –korot tai muut vastaavat laskennalliset erät.
- Kuljetus
  - Kodin ja koulun välisistä kuljetuksista sekä saatto- ja kuljetusavustuksista opetuksen järjestäjälle aiheutuneet kustannukset.
- Ruokailu
  - Ruokailun kustannuksia ovat oppilaille järjestetystä ruokailusta aiheutuvat kustannukset, kuten palkat, elintarvikkeet, kalusto, kuljetukset ja muilta ostetut ateriat. Ei lähtökohtaisesti sisällä keittiöiden ja ruokailutilojen kiinteistökustannuksia.
- Muu oppilashuolto
  - Koulunkäyntiavustajien palkat, oppilashuoltoryhmien toiminta, tapaturmien hoidosta aiheutuneet kustannukset sekä oppilaiden tapaturmavakuutusmaksut ja oppilastestaukset, kuten lukitestit.
- Sisäinen hallinto
  - Perusopetuksen järjestämisestä aiheutuneet hallinnon kustannukset, kuten henkilöstö- ja taloushallinto, tietohallinto, arkistointi, lakipalvelut jne. Lisäksi mm. lautakuntien, sivistystoimen johtajan ja rehtoreiden hallinnollinen osuus perusopetuksessa.
- Vammaisopetus
  - Pidennetyn oppivelvollisuuden erityisen tuen oppilaiden kustannukset kaikilta osin.

Kuntaluokittelu

- 1. Pääkaupunkiseutu (4):** Helsingin ydinseutu, Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen.
- 2. Suuri kaupunki (6):** Yli 100 000 asukkaan kaupunki
- 3. Keskuskaupunki (13) :** Maakuntien suurimmat kaupungit + Porvoo + Kotka
- 4. Seutukaupunki (53):** Viralliset seutukaupungit
- 5. Kehyskunta (58):** Kunta, jonka työllisistä yli 20 prosenttia pendelöi yksittäiseen yllä olevan ryhmän kaupunkiin.
- 6. Maaseutu (159):** pienet kaupungit ja muut kunnat

Perusopetuksen kustannuskehitys

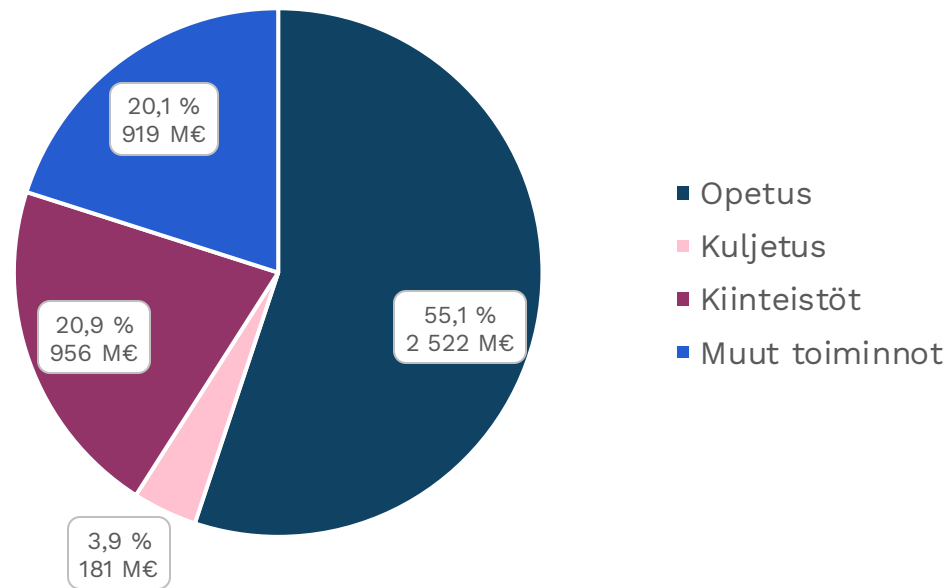
Toteutunut kehitys vuosina 2015-2022

Yhteenveto vuosista 2015–2022

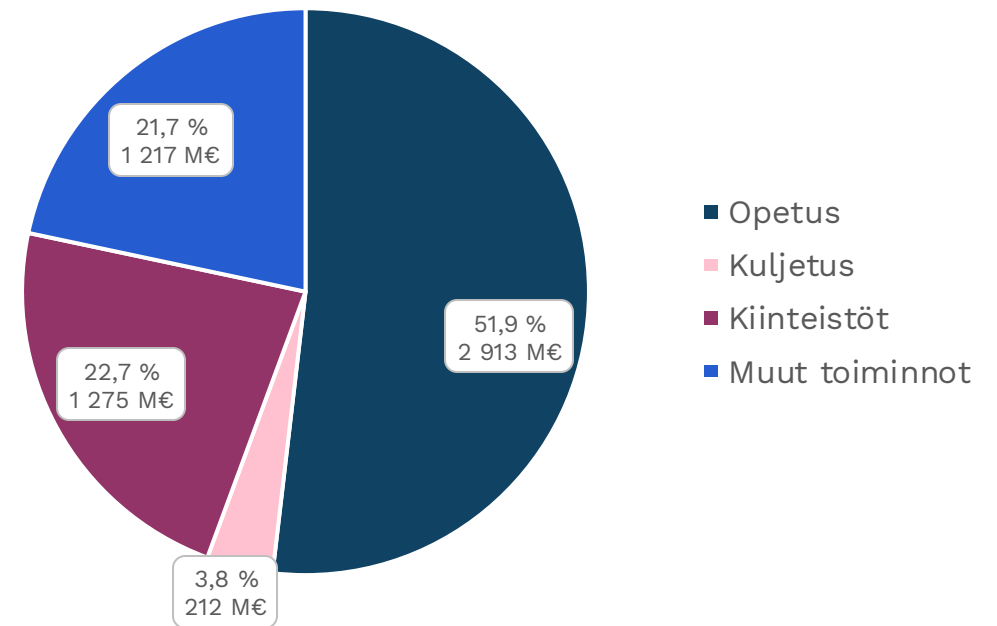
1. Perusopetuksen järjestämisen kustannukset ovat yleisesti nousseet vuosien 2015–2022 aikana. Koko maan tasolla vertailtavat reaaliset käyttökustannukset kasvoivat noin 14 prosentilla ja oppilasmäärä 4 prosentilla. **Yksikkökustannukset (€/oppilas) kasvoivat noin 10 prosentilla vuodesta 2015 vuoteen 2022.**
2. **Kuntien erilaisuus näkyy perusopetuksen talouden tunnusluvuissa.** Kustannuserot kehittyivät suhteellisen maltillisesti ja samansuuntaisesti kaikissa kunnissa, mutta erityisesti ääripäiden välillä erot kasvoivat tai ovat suuret. Oppilasmäärien alueelliset ja kuntaryhmittäiset muutokset eivät siten suoraan näytä vastaavan kustannuskehitystä.
3. **Kustannuslajien kehityksessä on eroja vaikka opetukseen sisältyvät kustannukset ovat suurin menoerä opetuksen järjestäjille.** Koulukiinteistöjen kustannukset kasvoivat opetuksen kustannuksia nopeammin. Oppilaskohtaisesti tarkasteltuna suuria kaupunkeja ja kasvavia kuntia rasittavat suuremmat kiinteistö- ja kuljetuskustannukset, kun taas maaseutukunnissa opetuskustannukset ovat korkeita.

Perusopetuksen käyttökustannukset vuosina 2015 ja 2022

Perusopetuksen käyttökustannukset 4,6 mrd euroa vuonna 2015

Perusopetuksen käyttökustannukset 5,6 mrd euroa vuonna 2022

- Perusopetuksen järjestämisen kustannuksiin sisältyy opetuksen lisäksi mm. kiinteistöt ja oppilaan maksuttomat koulukuljetukset. Muihin toimintoihin kuuluu mm. aterioinnit.

Kaikkiin kustannustekijöihin kunta ei voi vaikuttaa

Olosuhteiden vaikutuksia:

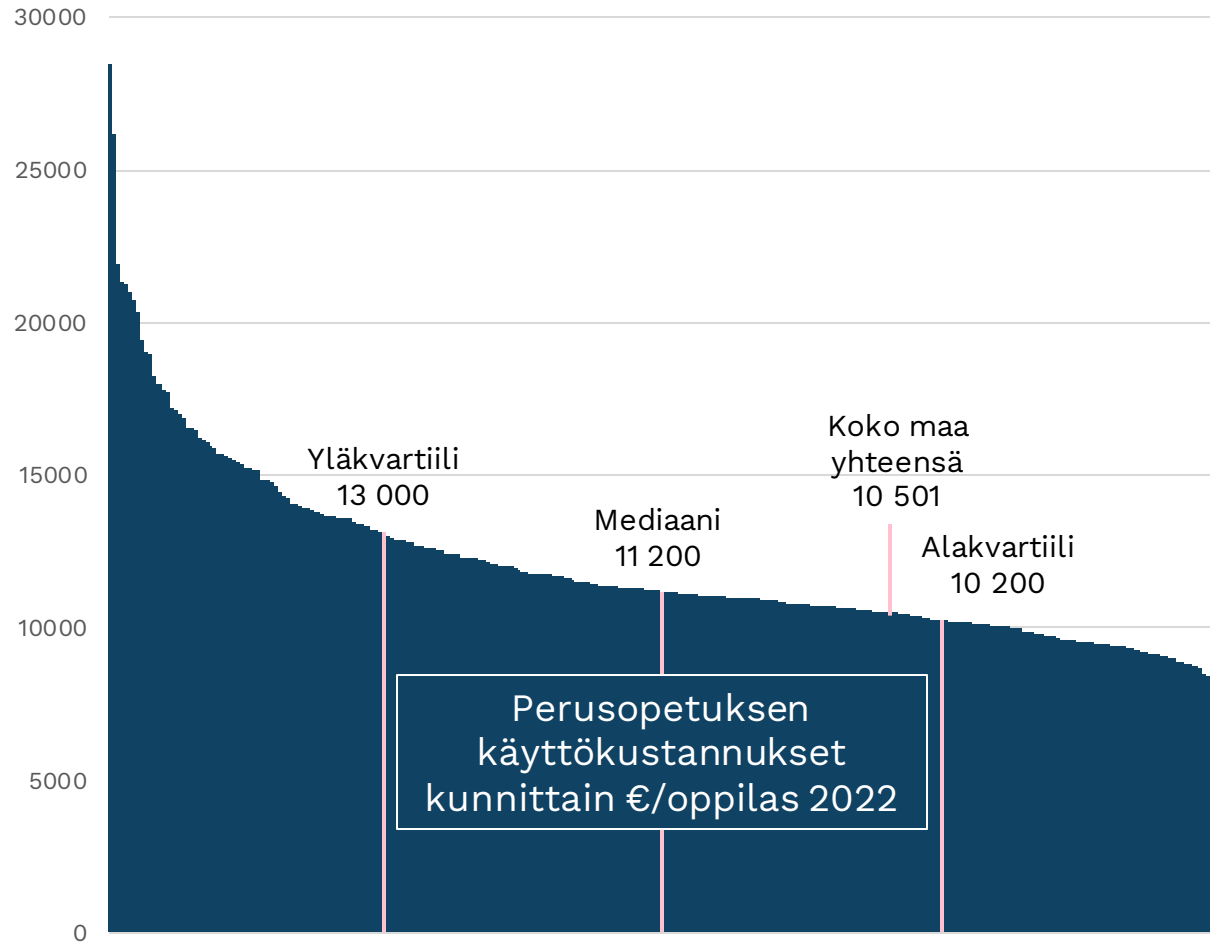
- Olosuhdetekijät kuten taajama-aste, maantiede ja oppilasmäärät kunnassa ovat asioita, joiden kustannusvaikutuksiin on vaikeaa varsinkin lyhyellä aikajänteellä kunnissa vaikuttaa.
- Myöskään kansallisesti määritellystä perusopetuksen maksuttomuudesta sekä lain vähimmäisvaateista kuten oppiaineisiin sidotuista vähimmäistuntimääristä tai opetussuunnitelman perusteista ei voida paikallisin päätöksin poiketa.

Kunnan ratkaistavissa on:

- Kunnassa tehdyt keskeiset perusopetuksen järjestämisestä koskevat päätökset sen sijaan kuten koulujen sijainnit, opetustunnit ja opetusryhmien muodostaminen optimaalisesti sekä henkilöstörakenne ovat paikallisiin päätöksiin perustuvia ja kustannuksiin vaikuttavia.
- Merkittävimmät kuntapäätökset liittyvät palveluverkkoon, mitä ovat koulujen perustamiset ja lakkauttamiset.
- Sen lisäksi opetusryhmien muodostamisella on iso vaikutus kustannuksiin.

Perusopetuksen käyttökustannusten vaihtelu vuonna 2022

Yli 13 000
€/opp.

25 % kunnista

Siltä väliltä..

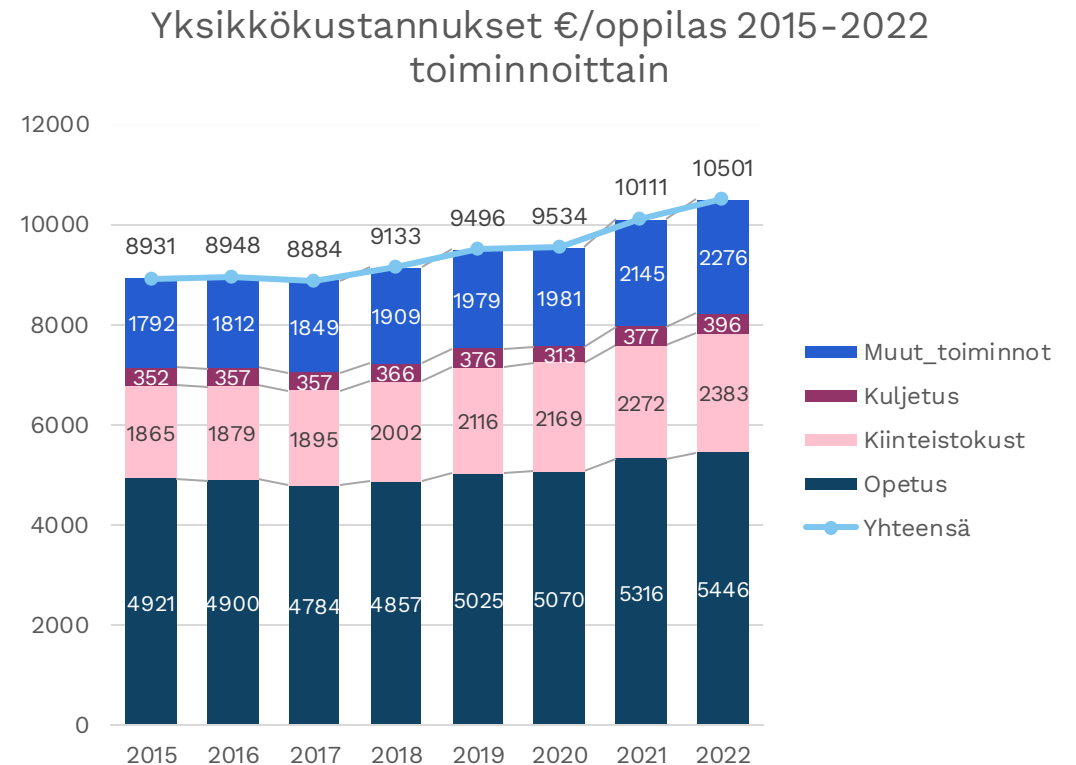
50 % kunnista

Alle 10 200
€/opp.

25 % kunnista

Oppilaskohtaiset kustannukset toiminnoittain (€/oppilas) vuosina 2015-2022

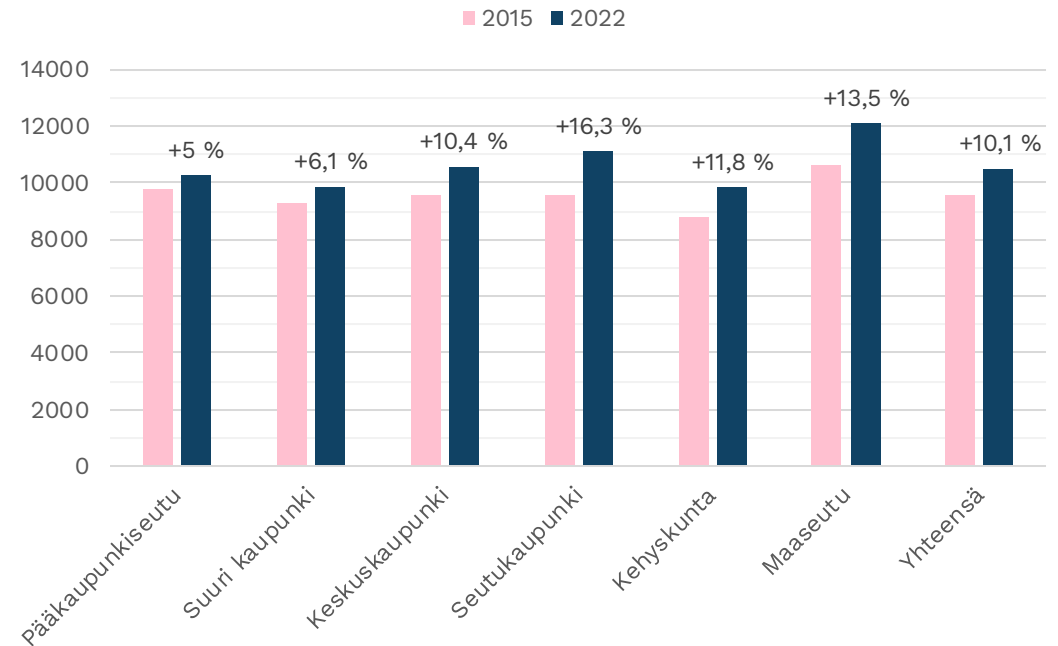
- Kuvasta näkyy paljonko kustannuksia syntyy yhtä oppilasta kohden vuoden aikana.
- **Perusopetuksen kustannusluokittelussa opetuksen osuus on joka vuosi ollut suurin ja se kattaa yli puolet kokonaiskustannuksista.** Edes korona-ajan välttämättömät etäopetusjaksot eivät synnyttäneet säästöjä opetukseen, vaan kustannukset kasvoivat.
- Yksikkökustannukset kasvoivat kokonaisuudessaan n. 18 % 8 931 eurosta vuonna 2015 10 501 euroon vuoteen 2022.
- Opetuksen kustannukset kasvoivat vuoden 2015 kustannuksista 4921 €/oppilas n. 11 % ja oli vuonna 2022 noin 5446 €/oppilas.
- Kiinteistökustannukset kasvoivat opetuksen kustannuksia nopeammin. Vuoden 2015 kustannukset olivat 1 865 €/oppilas ja vuonna 2022 se oli 28 % korkeampi 2 383 €/oppilas.
- Kuljetuskustannukset kasvoivat noin 13 % vuodesta 2015 352 €/oppilas ja kustannukset vuonna 2022 oli 396 €/oppilas.

Perusopetuksen käyttökustannukset ovat kasvaneet vuosina 2015-2022

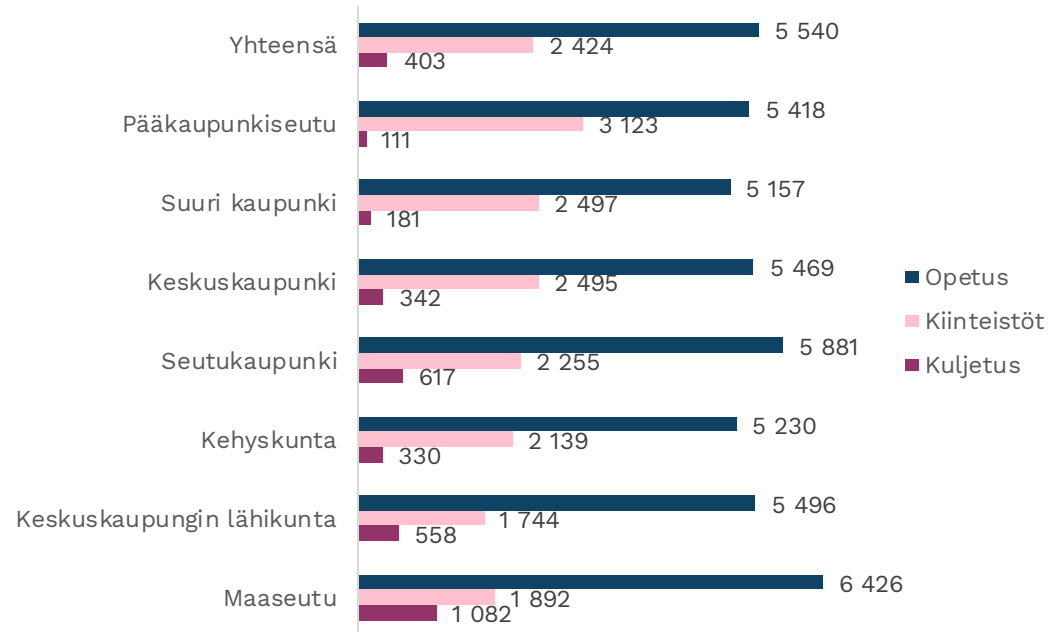
- **Kaikissa kuntaryhmissä oppilaskohtainen kustannus on noussut vuosina 2015-2022.** Kustannukset kasvoivat noin 10 prosentilla vuodesta 2015 vuoteen 2022.
- Kustannuskehitys on ollut maltillisinta pääkaupunkiseudulla ja suurissa kaupungeissa. Muutokset näissä kahdessa ryhmässä poikkesivat merkittävimmin muista kuntaryhmistä jääden noin 5,0 ja 6,1 prosenttiin.
- Seutukaupunkien 16,3 %:n ja maaseutukuntien 13,5 %:n kustannusmuutokset olivat suurimmat. Kokonaismuutokset eivät kuitenkaan poikenneet merkittävästi muihin kuin suurimpiin kaupunkeihin verrattuna.

Perusopetus euroa per oppilas 2015-2022 ja muutos (%) kuntaryhmittäin

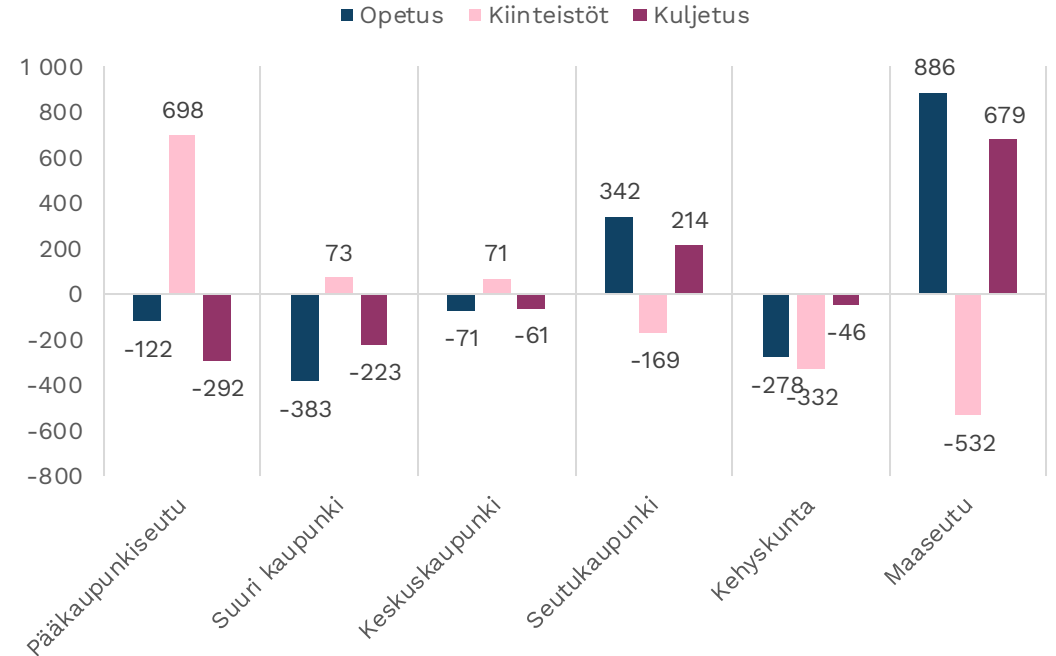

Toiminnoittaisia kustannuseroja €/oppilas – kuntaryhmittäin

Toiminnoittaisia kustannuksia €/oppilas 2022 kuntaryhmittäin

Toiminnoittaisia kustannuksia 2022 kuntaryhmittäin, €/oppilas ero koko maan keskiarvoon

Mikä selittää opetuksen kustannuseroja kunnissa?

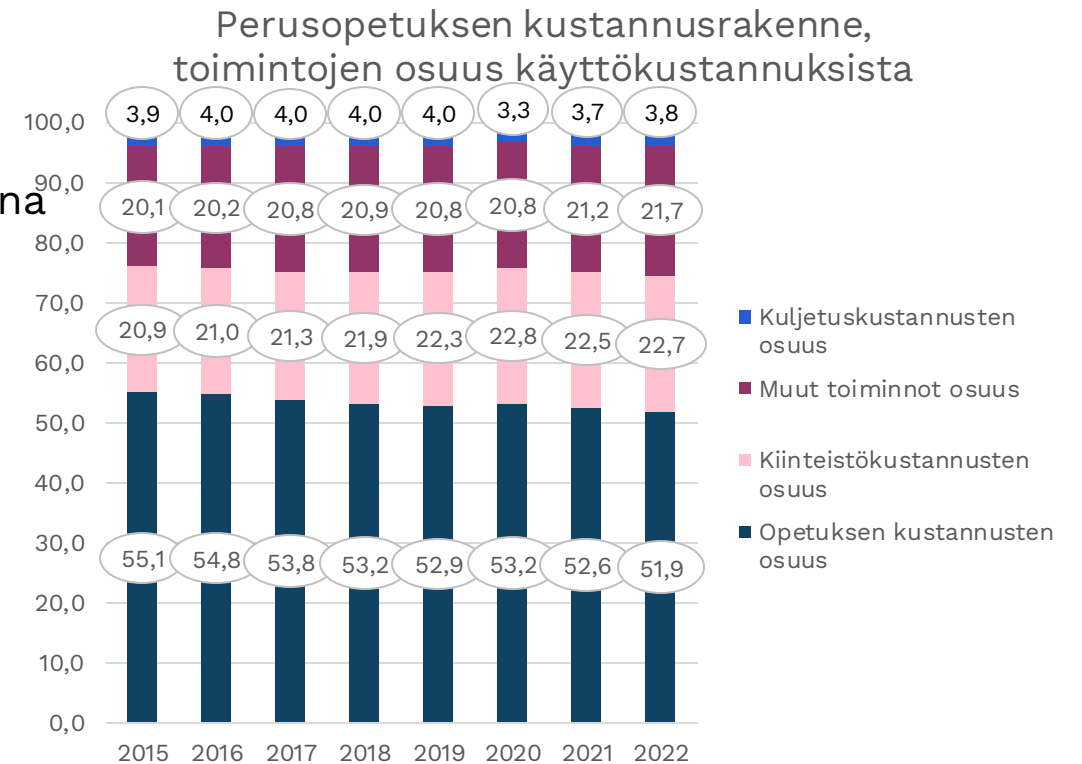
- **Koulun koko ei yksinään selitä kustannuseroja, vaan erot syntyvät enneminkin opetusryhmien koon ja määrän vaikutuksesta.**
- Opetusryhmien muodostamisella on selkeä vaikutus opetuksen kustannuksiin.
- Oppilasta kohden laskettu opetustuntien määrä oli yhteydessä yksikkökustannusten eroihin. Vuosien 2015-2022 aineistossa yksi oppilaskohtainen tunti kasvatti oppilaiskohtaisten käyttökustannusten odotetta noin 144 eurolla.
- Yksikkökustannusten kasvupainetta (€/oppilas) kohdistuu erityisesti maaseutumaisiin kuntiin, joissa oppilasmäärä on laskemassa merkittävästi.
- Oppilaskohtainen kustannuskehitys on ollut maltillisinta pääkaupunkiseudulla ja suurissa kaupungeissa, jossa oppilasmäärät ovat olleet kasvussa.

Mikä selittää kuljetusten kustannuseroja kunnissa?

- Kuntaliiton [esi- ja perusopetuksen koulukuljetukset 2022 ja 2023 raportin](#) mukaan kunnat käyttivät vuonna 2022 yhteensä n. **224 miljoonaa euroa** esiopetuksen ja perusopetuksen kuljetuskustannuksiin.
- Vuonna 2023 n. 100 000 eli hieman alle viidesosa kaikista esi- ja perusopetuksen oppilasta on koulukuljetuksissa eikä kuljetusoppilaiden määrät ole enää kasvaneet.
- Oppilaskohtaiset kuljetuskustannukset vaihtelevat kuntaryhmittäin huomattavasti.
Kuljetuskustannusten osuus perusopetuksen kokonaiskustannuksista vaihtelee alueellista tekijöistä riippuen kuten liikenneverkostosta ja asutuksen keskittymisestä.
- Koko maan oppilaskohtaiset kuljetuskustannukset olivat vuonna 2022 lähes 400 euroa. Maaseutukunnissa kuljetuksiin käytettiin kuitenkin lähes kolminkertainen määrä rahaa oppilasta kohden koko maan keskiarvoon verrattuna elin n. 1 100 euroa.
- Pääkaupunkiseudun ja muilla suurilla kaupungeilla oli pienimmät oppilaskohtaiset kuljetuskustannukset, noin kolmannes siitä mitä vertailuluku oli koko maassa. Näissä kaupungeissa koulukuljetuksiin oppilasta kohden käytettävä rahamäärä on noin kymmenesosa siitä mitä maaseutukunnissa käytetään.
- Taajama-aste indikaattorina kuvaa kunnan asutuksen hajaantuneisuutta ja nimensä mukaisesti alueiden taajamaisuutta. **Taajama-aste selittää noin puolet kuntien oppilaskohtaisten kuljetuskustannusten vaihtelusta.** Taajama-asteen pienentyessä kuljetuskustannukset näyttävät siis kohovan kiihtyvästi eikä niinkään suoraan lineaarisesti.

Kustannusrakenteen muutos 2015–2022

- Kustannusosuuksien muutokset ei kerro absoluuttisesta kustannustason muutoksesta.
- Opetukseen laskettavien kustannusten osuus käyttökustannuksista laski vertailujaksolla 55,1 prosentista 3,2 prosenttiyksikköä ollen 51,9 % vuonna 2022.
- Kiinteistökustannusten osuus kasvoi 1,8 %-yksikköä ja vuonna 2022 kiinteistökustannukset olivat 22,7 % käyttökustannuksista.
- Kuljetuskustannusten osuus sen sijaan pysyi lähes ennallaan. Kuljetuskustannusten osuus on koko maan tarkastelussa pieni, sillä suurimpien kaupunkien kuljetuskustannukset maltillistavat tilannetta.
- Muiden kustannusten osuus kasvoi 1,6 %-yks. Tässä vertailussa Muut toiminnot –luokkaan on summattu muut kuin opetus, kuljetus ja kiinteistöt –toiminnot. Luokka sisältää mm. ruokailun, hallinnon, vammaisopetuksen ja muun oppilashuollon kustannukset sekä poistot.

Koulukiinteistöjen kustannuskehitys

Toteutunut kehitys vuosina 2015-2022

Koulukiinteistöjen määrä vähenee

- Koulujemme (peruskoulut + lukiot) määrä on tippunut vuodesta 2005 vuoteen 2022 yhteensä **1529 koululla** (vuonna 2005 3867 kpl, vuonna 2022 2338 kpl)
- Suuri osa koulurakennuksista vaatii merkittäviä korjaustoimenpiteitä
  - Yli 70 % koulukohteista korjauskustannukset ylittävät 1000 euroa neliometriä kohti
  - Puolessa korjauskustannukset nousevat yli 1500 euroa neliometriä kohti
- **Lasten määrän lasku ja kuntien paineet alentaa tilakustannuksia johtavat koulujen määrän vähenemiseen myös jatkossa**
  - Uudisrakentamisessa otetaan käyttöön monipuolisempia palveluyhdistelmiä toimintojen ja tilojen yhdistelemiseksi ja hyödyntämiseksi erityisesti varhaiskasvatuksen ja alakoulutoimintojen osalta
  - Suosio koulurakennusten rakentamisesta monitoimitaloiksi ja joustaviksi rakennuksiksi tulee edelleen kasvamaan

**Kunnat ovat vuosina
2015-2022 investoineet
n. 4,9 mrd
koulukiinteistöjen
parantamiseen ja
rakentamiseen**

Koulurakennuksiin investoitu historiallisen paljon viimeisten vuosien aikana

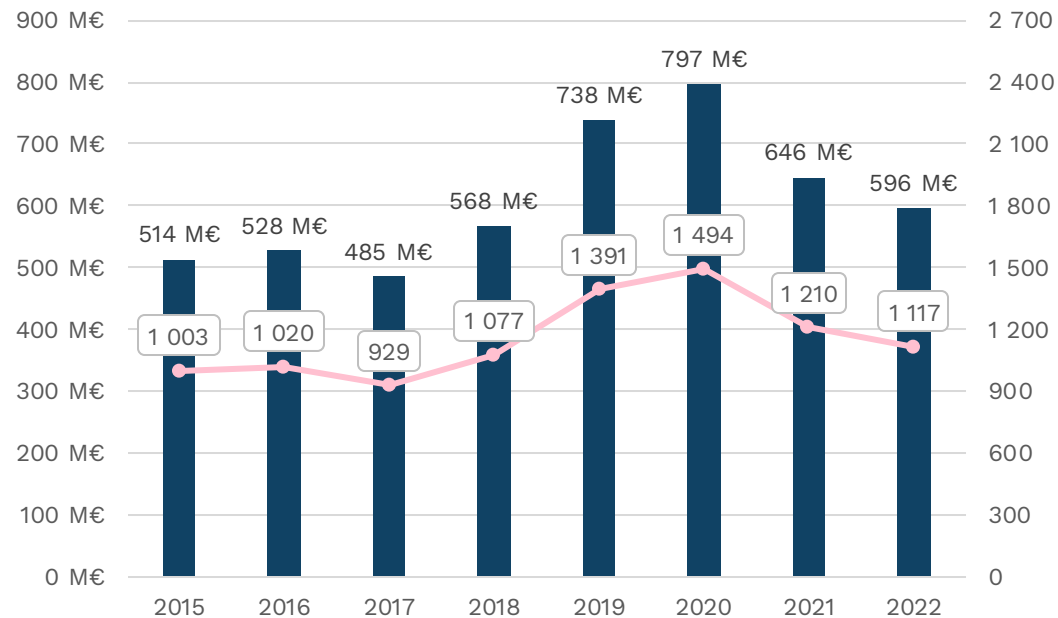
- Syitä investointien suuruuteen on muun muassa muuttunut tilojen tarve väestökehityksen vuoksi, sisäilmaongelmat ja rahoituksen edullisuus
- Rakentamisen huippuvuodet osuivat koronapandemian ja Ukrainan sodan kanssa samaan aikaan. Nämä tekijät haastoivat merkittävästi rakentamista. Rakennusliikkeet tekivät hyvää työtä haastavissa olosuhteissa.
  - Tulevaisuudessa nähdään vaikuttivatko nämä olosuhdetekijät kuitenkin rakentamisen laatuun?

Perusopetuksen investointimenot (muut kuin asuinrakennukset): rakennusten uushankinta ja korjausinvestointi

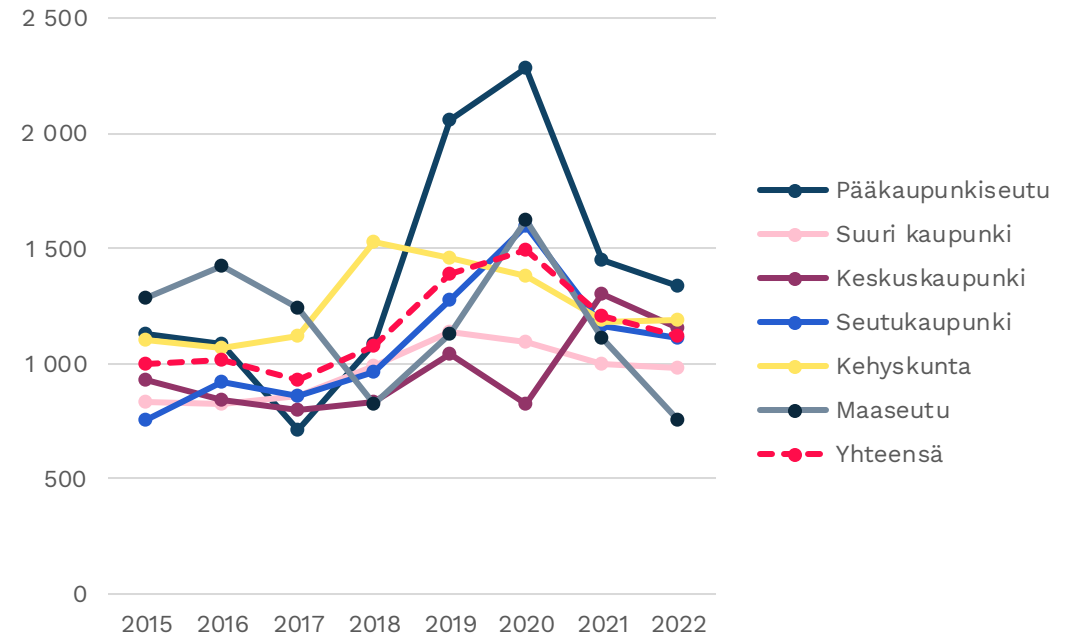
Kuntaryhmä	Investointimenot 2015- 2022 vuosikeskiarvo (milj. €)	Investointimenot 2015-2022 summa (milj. €)	Investointimenot suhteutettuna oppilasmäärään 2015-2022
Pääkaupunkiseutu	139 M€	1 115 M€	1.408
Suuri kaupunki	83 M€	663 M€	968
Keskuskaupunki	73 M€	585 M€	965
Seutukaupunki	94 M€	751 M€	1.078
Kehyskunta	144 M€	1 151 M€	1.257
Maaseutu	76 M€	606 M€	1.177
Yhteensä	609 M€	4871 M€	1.157

Perusopetuksen investointimenot (muut kuin asuinrakennukset): rakennusten uushankinta ja korjausinvestointi vuosina 2015-2022

Perusopetuksen investointimenot:
rakennusten uushankinta ja
korjausinvestointi (milj. € ja €/opp.)

Investointimenot suhteessa oppilasmäärään -
Perusopetus; rakennusten uushankinta ja
korjausinvestointi (€/opp.)

Erityisesti vuosina 2019 ja 2020 on investoitu koulurakennuksiin.

Mikä selittää kiinteistökustannuksien kasvua?

- Kiinteistökustannusten osuus käyttökustannuksista on tyypillisesti noin 15-25 % riippuen mm. kunnan koosta ja kuntatyyppistä sekä erinäisistä paikallisista olosuhdetekijöistä.
- Pääkaupunkiseudulla ja suurimmissa kaupungeissa kiinteistöihin kohdistuu enemmän kuluja kuin maaseutumaisissa kunnissa. Kasvavat oppilasmäärät kunnassa vaatii koulurakennusten uusimista ja tilapuuutteeseen reagointia. Lisäksi kiinteistöjen ja maan arvo eri alueilla vaihtelee ja vaikuttaa kustannusten määräytymiseen.
- **Koko maan tasolla perusopetuksen kiinteistökustannukset ovat nousseet tarkastellulla ajanjaksolla 2015-2022 opetuksen kustannuksia nopeammin.**
  - Tilastokeskuksen kustannusindeksien perusteella syyksi voi nähdä kiinteistöjen nopeamman kustannustason nousun. Esimerkiksi kiinteistöjen ylläpidon kustannuksia mittaava indeksi (KYKI) kasvoi koulurakennusten osalta n. 20 % vuodesta 2015 vuoteen 2022, kun yleinen opetus- ja kulttuuri hintaindeksi kasvoi samalla ajanjaksolla vain n. 7 %. Kiinteistökustannukset oppilasta kohden kasvoivat ylläpidot indeksiäkin enemmän, noin 28 %.
- Käyttöomaisuuden poistot ja sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset kasvoivat jopa 44 % vuodesta 2015 vuoteen 2022 nimellisinä euroa per oppilas kustannuksina laskettuna.
- Suoria johtopäätöksiä esimerkiksi nuorten ikäluokkien väestökehityksen vaikutuksesta investointitasoon on tällä tarkastelun tasolla vaikea tehdä. Kasvanut palvelutarve eli oppilasmäärän kasvu, saattaa kuitenkin näkyä esimerkiksi pääkaupunkiseudun ja kehyskuntien investointimäärissä.
- Suomi 2040 – asunto-, sivistys- ja hoivakiinteistökannan tulevaisuus - selvityksessä (2/2024) on arvioitu sivistyskiinteistöjen tilatarpeen kehitystä.

Rakentamisen lainsäädäntömuutokset ja resurssien vähyys haastavat

- Rakentamisen lainsäädäntö on pitkälti muuttumassa
  - Rakentamislaki (voimaan 1.1.2025, asetukset voimaan 1.1.2025?), Laki rakentamisen suunnittelu- tai työnjohtotehtävissä toimivien pätevyden osoittamisesta (voimaan 1.1.2025), MRL -> Alueidenkäyttölaki (valmistelussa, lain nimi muuttuu jo 1.1.2025), yhdyskuntakehittämislaki (valmistelussa), Yhdyskuntarakentamislaki (valmistelussa), laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (RYHTI-laki, voimaan 1.1.2024), lunastuslain uudistaminen, kiinteistöverouudistus
  - Lisäksi EU:sta tulee energiadirektiivit (FF55-direktiivit), jotka tuovat paljon velvoittavaa uutta työtä kuntien kiinteistönpidolle ja rakentamiselle
- Tämä tarkoittaa sitä, että erityisesti pienten kuntien tilaorganisaatioille tulee olemaan haasteita vastata tuleviin vaatimuksiin rakentamisessa
- **Kuntien tiukentuva rahoitusilanne, jatkuvasti pienentyvät henkilöresurssit, sekä toimitilahankkeiden laatu-, ylläpito- ja käytettävyyshaasteet kannustavat kuntia etsimään uusia kokonaispalvelun tyyppisiä malleja tilahankintoihin, kuten peruskoulujen hankintaan.**

Perusopetuksen kustannuskehitys

Ensilaskelmia tulevasta

Huomioita tulevasta kehityksestä laskelmien perusteella

1. Vuosien 2015–2022 aineiston analyysin perusteella **perusopetuksen oppilaskohtaisiin kustannuksiin kohdistuu ennustemallin mukaan koko maan tasolla noin 5,4 % kasvupaine vuoteen 2030 mennessä.**
2. Tehtyyn ennusteeseen sisältyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta, koska kustannuskehitykseen vaikuttavien tekijöiden erittely edes toteutuneesta datasta on haastavaa. Ennustemalli on herkkä opetuksen järjestämisen sisällöllisille ja rakenteellisille muutoksille sekä tietysti kuntien opetuksen järjestäjänä tekemille toimille ja päätöksille tulevaisuudessa.

Ennusteen toteutuminen tarkoittaisi oppilaskohtaisten kustannusten kasvua yli 5 prosentilla, vaikka oppilasmäärä laskee.

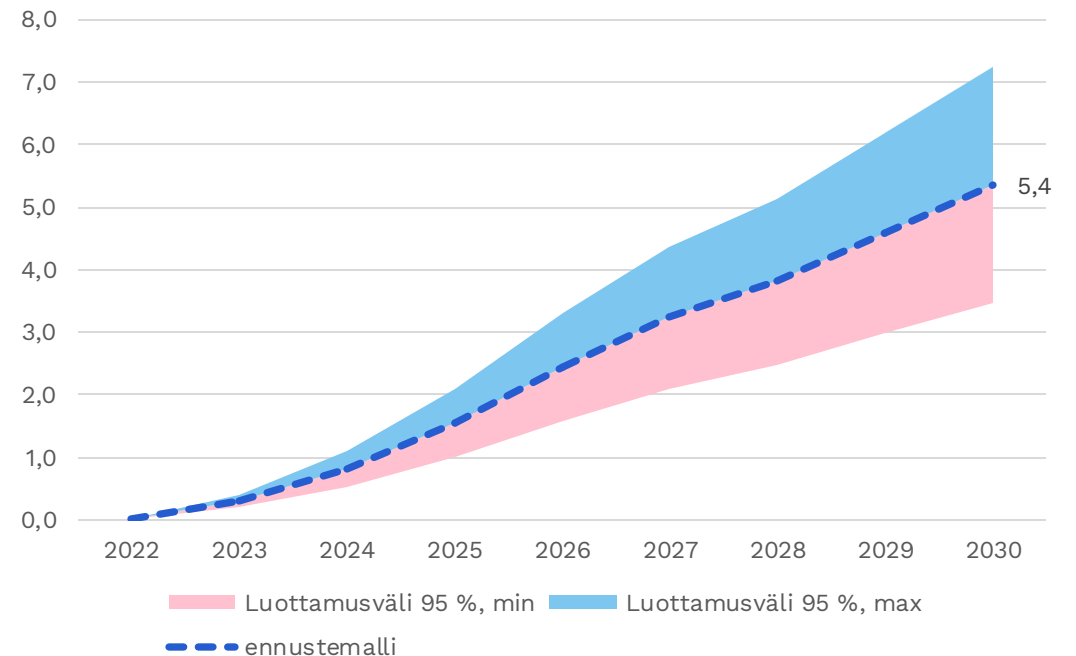
On entistä tärkeämpää miettiä, mihin kannattaa panostaa ja mistä luopua. Perusopetuksen järjestämiseen taloudellisesti kestävästi tulee etsiä innovatiivisia ja joustavia järjestämistapoja.

Väestömuutosten kustannusvaikutusten arvionti

- **Ennustemallin mukaan perusopetuksen kustannuksiin kohdistuu koko maan tasolla noin 5,4 % kasvupaine.**
- Ennustemallissa on pääasiassa kaksi osatekijää, joilla arvioitiin väestömuutoksen (7-15 -vuotiaat) vaikutusta kustannustasoon.
- Laskelmassa arvioitiin oppilasta kohti laskettujen opetustuntien kustannusvaikutusta eri väestöpohjilla (7-15v).
- Lisäksi laskettiin väestömuutosten kustannusvaikutuksia pohjaten toteutuneisiin kustannustason vuosimuutoksiin.
- Ennustemalli on siis väestöennusteella osatekijöistä laskettu kustannustason odote.
- Malli perustuu vuosien 2015-2022 dataan.
- Toteutuneissa kustannuksissa on pyritty huomioimaan yleinen kustannustason nousu, mutta ennuste ei sisällä tulevien vuosien inflatioennusteita, vaan laskenta on vuoden 2022 tasolla.

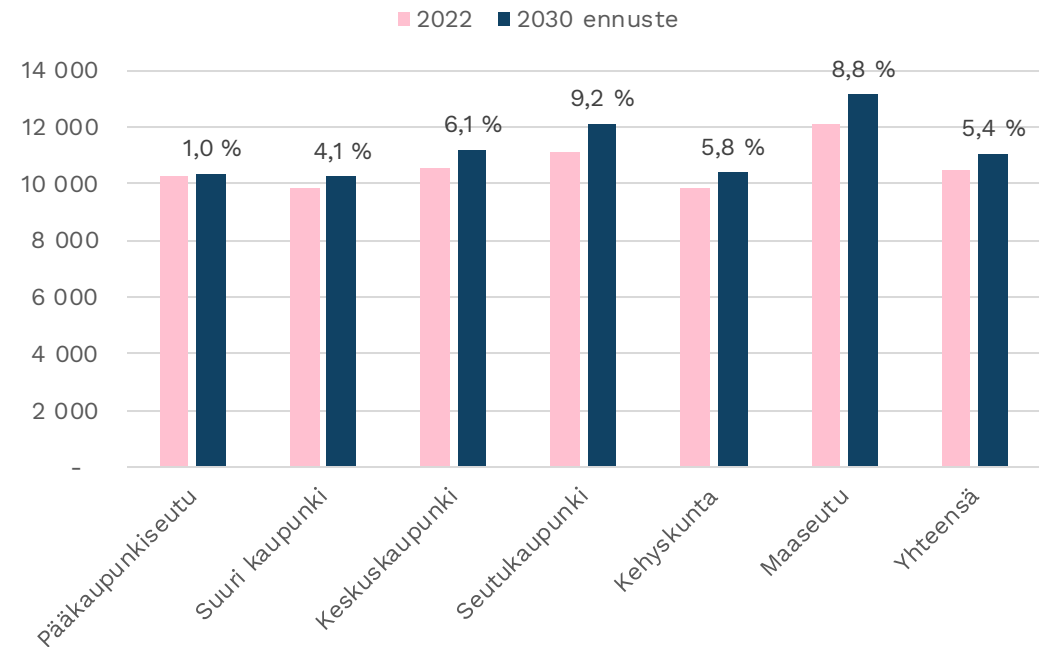
Yksikkökustannuksen ennustettu kehitys, muutos (%) vuodesta 2022 vuoteen 2030

Yksikkökustannus €/oppilas ennuste 2022-2030

- Ennustemallin mukaan kasvupainetta on luonnollisesti eniten siellä missä ikäluokat pienentyvät eniten ja yksikkökustannus on jo valmiiksi korkeampi.
- Ennustemallin mukaan yksikkökustannusten kasvuun kohdistuu eniten painetta maaseutukunnissa ja seutukaupungeissa.

Käyttökustannukset €/oppilas ennuste 2030 ja prosentuaalinen muutos kuntaryhmittäin

Kuntaliiton havaintoja

- Perusopetuksen oppilaskohtaiset käyttökustannukset ovat vuosina 2015-2022 kasvaneet.
- **Kokonaiskustannukset eivät pienene samassa suhteessa kuin laskevat oppilasmäärät.**
- Peruspalveluiden valtionosuusrahoituksella katetaan tällä hetkellä vain n. 20 % kuntien menoista. Valtionosuusrahoituksen heikentymisestä huolimatta, kunnat ovat panostaneet perusopetukseen omalla rahoituksella.
- Olosuhdetekijöiden yhteys kustannuskehitykseen on selvä. Kunnan on vaikea vaikuttaa päätöksien kautta tähän kehitykseen nopealla aikataululla.
- Kunnissa voidaan kuitenkin omilla päätöksillä vaikuttaa minkälaista palveluverkkoa on kannattavaa ylläpitää. Myös opetusryhmien muodostamisen paikallisilla linjauksilla vaikutetaan laadukkaaseen oppimiseen ja hyvinvointiin.
- Talouden näkökulmasta ryhmäkokojen optimointi on merkityksellistä. Tyypillisesti suuremmat opetusryhmät vähentävät kustannuksia tai hillitsevät kustannusten kasvua. Ryhmien muodostamisessa tulee kuitenkin aina paikallisesti löytää tasapainoiset ja oppilaiden tarpeet huomioon ottavat ratkaisut.

**KUNTA
LIITTO**

Kommun-
förbundet